

Policejní prezident genpor. Mgr. Martin Vondrášek
Policejní prezidium ČR
Strojnická 27
170 89 Praha 7 – Holešovice

Praha 14. srpna 2023

Vážený pane policejní prezidente,

oceňujeme Vaši omluvu za výrok v rozhovoru na Aktuálně.cz, který i u nás vyvolal vlnu pobouření. Dlouhodobě se jako asociace ženských organizací věnujeme závažnosti násilí na ženách a domácího násilí. Ve společnosti je velmi silně zakořeněné, a k jeho odstranění je potřeba citlivý, profesionální a komplexní přístup jak ze strany policie a soudů, tak na úrovni prevence a vzdělávání.

V první řadě chceme uvést na pravou míru tvrzení, že smyšlená či křivá obvinění se u znásilnění dějí velmi často. Podobná vyjádření nejsou pravdivá a zlehčují zkušenost obětí a přeživších sexuálního násilí. Podle odborných odhadů je 2–10 % z nahlášených případů znásilnění smyšlených. Ve skutečnosti je ale nahlášeno pouze 5–8 % všech znásilnění, ke kterým dojde. Počet smyšlených případů znásilnění se tak pohybuje v řádech promile. Místo upozorňování na smyšlené případy je důležité, aby policie věnovala pozornost tomu, proč 92–95 % obětí tento čin nenahlásí. Právě míra (ne)důvěry v systém je jedním z důvodů, proč se oběti znásilnění často zdráhají tento trestný čin nahlásit.

Přestože preferujete tvrdá data, dopouštíte se ve svém následném prohlášení jejich nesprávné interpretace. Zmiňujete, že v roce 2022 bylo „573 případů odloženo v souladu s ustanovením, § 159a, odst. 1 trestního řádu, tedy z důvodu, že ve věci nešlo o podezření z trestného činu, jinými slovy se skutek nestal“. Vyvozovat, že pokud se nejedná o trestný čin, daná situace vůbec nenastala a je smyšlená, je nanejvýš problematické. Odložení případu může především znamenat, že čin nenaplnuje skutkovou podstatu znásilnění tak, jak je aktuálně a bohužel nedostatečně definovaná v našem trestním zákoníku.

Statistiky o výskytu domácího násilí a počtu žen zabitých v důsledku partnerského násilí jsou neúplné, což je i z Vašeho vyjádření zřejmé. Násilí ve vztazích a sexuální násilí se ukazuje jako velmi rozšířené, což se negativně projevilo zejména v době pandemie Covid-19, kdy byl zaznamenán 40% nárůst žádostí o pomoc. Jako Česká ženská lobby i v rámci koalice Hlas proti násilí dlouhodobě upozorňujeme na potřebu prevence a komplexního řešení problematiky. I proto je důležité, aby ČR přijala Úmluvu Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí (Úmluva proti násilí), jejímž cílem je jednak násilí předcházet a dále poskytovat obětem a jejich dětem adekvátní pomoc, ochranu a podporu, aby se mohly z násilné situace vymanit.

Síť organizací, která hájí
práva žen v České republice.

Vážíme si kroků, které policie v posledních letech v této oblasti udělala. Věříme, že k dalšímu zlepšení povede přijetí Úmluvy proti násilí. Budeme rády, pokud Policie České republiky a Vy sám osobně podpoříte ratifikaci této Úmluvy, a budete tak veřejně deklarovat, že Vám na odstraňování násilí na ženách a domácího násilí, stejně jako na vymáhání spravedlnosti pro oběti, opravdu záleží.

Pokud byste měl zájem o osobní schůzku, rády se s kolegyněmi s Vámi setkáme.

S úctou,

Marta Smolíková,
předsedkyně České ženské lobby
+420 603 897 582
predsedkyne@czlobby.cz